Lieta Nr.A 420334816
Lietas arhīva Nr. AA43-1504-17/2
ECLI:LV:ADAT:2017:1101.A420334816.1.L

LĒMUMS

Rīgā 2017.gada 1.novembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente U.Mihailova, tiesneši V.Poķis un O.Priedītis,
administratīvajā lietā, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ pieteikumu par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2016.gada 1.aprīļa vēstulē Nr.1/1828, 2016.gada 6.maija vēstulē Nr.1/2744, 2016.gada 8.jūnija vēstulē Nr.1/3516 un 2016.gada 28.jūlija vēstulē Nr.1/4501 ietvertā informācijas pieprasījuma atzīšanu par prettiesisku, par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2016.gada 8.jūnija vēstulē Nr.1/3516 ietvertā atteikuma iepazīties ar lietu atzīšanu par prettiesisku, sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 24.aprīļa spriedumu,

konstatēja

[1] Ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – Birojs) priekšnieka vietnieka 2016.gada 1.aprīļa vēstuli Nr.1/1828 „Par informācijas sniegšanu" lūgts informēt, vai /pers. B/ kā zvērināts tiesu izpildītājs laikā no 2014.gada 1.aprīļa līdz šim brīdim veicis ar valsts amatpersonas amatu saistītas darbības izpildu lietās, kurās viena no iesaistītajām pusēm ir (bija) *Nordea Bank AB Latvijas filiāle*. Gadījumā, ja /pers. B/ ar valsts amatpersonas amatu saistītas darbības izpildu lietās, kurās ir (bija) iesaistīta *Nordea Bank AB Latvijas filiāle*, laikā no 2014.gada 1.aprīļa līdz šim brīdim veicis, lūgts nosūtīt šos faktus pamatojošo dokumentu apliecinātas kopijas.

[2] Biroja priekšnieka vietnieka 2016.gada 6.maija vēstulē Nr.1/2744 „Par informācijas sniegšanu" norādīts turpmāk minētais.

[2.1] Sakarā ar to, ka /pers. B/ no 2003.gada 2.janvāra līdz šim brīdim iekļauts Tieslietu ministrijas valsts amatpersonu sarakstā kā zvērināts tiesu izpildītājs atbilstoši likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 4.panta pirmās daļas 21.punktam, /pers. B/ ir saistoši minētajā likumā valsts amatpersonām noteiktie pienākumi, ierobežojumi un aizliegumi.

[2.2] Atkārtoti lūgts informēt, vai /pers. B/ kā zvērināta tiesu izpildītāja lietvedībā laikā no 2014.gada 1.jūnija līdz šim brīdim ir reģistrētas izpildu lietas, kurās saskaņā ar iesniegtajiem izpildu dokumentiem piedzinējs ir (bija) *Nordea Bank AB Latvijas filiāle*.

[2.3] Piedāvāta iespēja Biroja darbiniekiem ierasties /pers. B/ zvērināta tiesu izpildītāja birojā, lai no /pers. B/ lietvedībā esošajām izpildu lietām atlasītu Biroja pārbaudei nepieciešamo informāciju, iepriekš vienojoties par tikšanās laiku.

[3] Biroja priekšnieka 2016.gada 8.jūnija vēstulē Nr.1/3516 „Par informācijas sniegšanu" norādīts turpmāk minētais.

[3.1] Birojā resoriskās pārbaudes ietvaros tiek veikta pārbaude par valsts amatpersonu, tostarp, /pers. B/ kā zvērināta tiesu izpildītāja, darbības atbilstību likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" noteiktajiem ierobežojumiem un aizliegumiem. Lai nepieļautu, iespējamu, tiešu vai netiešu nelabvēlīgu seku iestāšanos personai, kura iesniegusi informāciju par iespējamiem normatīvo aktu neievērošanas gadījumiem valsts amatpersonas darbībā, Birojs nav tiesīgs izpaust informāciju, kura atklāj šīs personas identitāti.

[3.2] Birojā nav pieņemts lēmums par lietvedības uzsākšanu /pers. B/ administratīvā pārkāpuma lietā un /pers. B/ nav uzskatāms par personu, kura piedalās administratīvo pārkāpumu lietu lietvedībā (nav pie administratīvās atbildības sauktā persona, cietušais, aizstāvis, pārstāvis, liecinieks, eksperts, tulks).

[3.3] Biroja ierosinātās pārbaudes lietai, kuras ietvaros no /pers. B/ tiek pieprasīts sniegt Biroja funkciju realizēšanai nepieciešamo informāciju, ir ierobežotas pieejamības informācijas statuss.

[3.4] Atkārtoti lūgts informēt, vai /pers. B/ kā zvērināta tiesu izpildītāja lietvedībā laikā no 2014.gada 1.jūnija līdz šim brīdim ir reģistrētas izpildu lietas, kurās saskaņā ar iesniegtajiem izpildu dokumentiem piedzinējs ir (bija) *Nordea Bank AB Latvijas filiāle*.

[3.5] Atkārtoti piedāvāta iespēja Biroja darbiniekam ierasties /pers. B/ zvērināta tiesu izpildītāja birojā, lai no /pers. B/ lietvedībā esošajām izpildu lietām atlasītu Birojam pārbaudei nepieciešamo informāciju.

[4] Biroja priekšnieka 2016.gada 28.jūlija vēstulē Nr.1/4501 „Par informācijas sniegšanu" norādīts turpmāk minētais.

Ņemot vērā, ka Birojs no 2016.gada 1.aprīļa līdz šim brīdim no /pers. B/ uz Biroja pieprasījumiem pēc būtības nav saņēmis Biroja funkciju realizēšanai nepieciešamo informāciju, pamatojoties uz Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 10.panta pirmās daļas 4.punktu, atkārtoti lūgts informēt, vai /pers. B/ kā zvērināta tiesu izpildītāja lietvedībā laikā no 2014.gada 1.jūnija līdz šim brīdim ir reģistrētas izpildu lietas, kurās saskaņā ar iesniegtajiem izpildu dokumentiem piedzinējs ir (bija) *Nordea Bank AB Latvijas filiāle*. Lūgts no /pers. B/ izpildu lietu kopējā saraksta elektroniski atlasīt un nosūtīt datus par šo izpildu lietas reģistrācijas numuru, datumu, kad konkrētā izpildu lieta ir reģistrēta lietvedībā, izpildu

dokumenta izdevēju, prasības būtību.

[5] /pers. B/ iesniedza Administratīvajā rajona tiesā pieteikumu par Biroja 2016.gada 1.aprīļa vēstulē Nr.1/1828, 2016.gada 6.maija vēstulē Nr.1/2744, 2016.gada 8.jūnija vēstulē Nr.1/3516 un 2016.gada 28.jūlija vēstulē Nr.1/4501 ietvertā informācijas pieprasījuma atzīšanu par prettiesisku, par Biroja 2016.gada 8.jūnija vēstulē Nr.1/3516 ietvertā atteikuma iepazīties ar lietu atzīšanu par prettiesisku. Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.

[5.1] Nevienā no Biroja informācijas pieprasījumiem nav norādītas materiālās un procesuālās normas, uz kuru pamata pieprasīta informācija, kā arī nav norādīta kārtība, kā uzliktais pienākums sagatavot un sniegt informāciju ir pārsūdzams.

[5.2] /pers. B/ 2016.gada 5.jūlijā, paužot bažas, ka Birojs vēlas iegūt pierādījumus pret /pers. B/ pašu, tā nelikumīgi apejot /pers. B/ pamattiesības neliecināt pret sevi, pieprasīja sniegt informāciju par pieprasītās informācijas statusu, kā arī izteicis vēlmi iepazīties ar pārbaudes lietas materiāliem, gadījumā, ja pārbaudes lieta uzsākta pret pašu /pers. B/, taču ir saņēmis Biroja atteikumu sniegt pieprasīto informāciju.

[5.3] Šai sakarā /pers. B/ nosūtīja iesniegumu Birojam, lūdzot izdoto administratīvo aktu (atteikumu sniegt informāciju) noformēt atbilstoši Administratīvā procesa likuma 67.panta prasībām. Birojs ar 2016.gada 28.jūlija vēstuli atteicies to darīt, vēstulē formāli citējot Administratīvā procesa likuma 70.pantu un 79.panta pirmo daļu.

[5.4] Tāpat Biroja vēstulē pieprasīts sniegt informāciju, nenorādot tiesību normas, kas dod tiesības šo informāciju pieprasīt, kā arī kārtību, kā uzliktais pienākums (administratīvais akts) ir pārsūdzams.

[5.5] Iestādei, izdodot administratīvo aktu, ar kuru /pers. B/ ir uzlikts pienākums sagatavot informāciju, šis administratīvais akts ir jāsagatavo likumā noteiktajā kārtībā, tostarp, pamatojot šādas iestādes tiesības (norādot materiālo un procesuālo tiesību normas, kas dod tiesības uzdot /pers. B/ sagatavot pieprasīto informāciju), kā arī norādot uzliktā pienākuma pārsūdzēšanas kārtību.

[5.6] Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir atzinusi, ka privilēģija neliecināt pret sevi ir vispāratzīts starptautisks standarts, kas ir taisnīga tiesas procesa pamatā.

[5.7] /pers. B/ uztur pieteikumu par Biroja uzlikto pienākumu sniegt informāciju, vienlaikus norādot uz pieļautajiem procesuālajiem pārkāpumiem administratīvajā procesā, liedzot /pers. B/ iepazīties ar administratīvās lietas materiāliem.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 24.aprīļa spriedumu pieteikums noraidīts.

Par Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 24.aprīļa spriedumu /pers. B/ iesniedza apelācijas sūdzību.

[7] Administratīvā apgabaltiesa, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 304.pantu pirmo daļu, lietu izskata rakstveida procesā.

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus, apgabaltiesa atzīst, ka tiesvedība lietā ir izbeidzama.

[9] Administratīvā procesa likuma 282.panta 1.punkts paredz, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā.

[10] Atbilstoši likuma 283.pantam pirms jautājuma izlemšanas tiesa (tiesnesis) uzaicina administratīvā procesa dalībniekus izteikt viedokli par tiesvedības izbeigšanu, izņemot gadījumu, kad pieteicējs atteicies no pieteikuma.

Administratīvā apgabaltiesa 2017.gada 11.oktobrī lūdza procesa dalībniekiem sniegt viedokli par tiesvedības izbeigšanu.

[11] Administratīvajā apgabaltiesā 2017.gada 27.oktobrī saņemts pieteicēja viedoklis (*lietas 144.lapa*), kurā norādīts, ka pieteicējs nepiekrīt izbeigt tiesvedību, kā arī norādīts, ka nav saprotams, vai administratīvā pārkāpuma lieta vispār ir uzsākta, un, ja uzsākta – tad par kādu pārkāpumu, kas ir būtiski šīs lietas izskatīšanā (kādā procesā dokumenti sagatavoti un kādas ir to tiesiskās sekas), pieprasījums sniegt informāciju no personas, pret kuru iespējams ir uzsākta administratīvā pārkāpuma lietvedība, bet, nenorādot uz iespējamu sankcijas piemērošanu informācijas nesniegšanas gadījumā, būtu prettiesiska, zvērināts tiesu izpildītājs informāciju par savām amata darbībām drīkst sniegt tikai un vienīgi Tiesu izpildītāju likuma 52.pantā norādītajā kārtībā, pieteikumā nav runa par /pers. B/ cilvēktiesību būtisku ierobežošanu – iestāde pieprasa tiesu izpildītājam veikt tīšu likuma pārkāpumu, nosakot, ka tas ir obligāts pienākums nevis sadarbības aicinājums. Turklāt, kam pieder datorprogramma, kurā pieteicējs glabā datus, nav tiesiskas nozīmes – ja pieder valstij, tad tie ir jāprasa no attiecīgās valsts aģentūras.

[12] Administratīvajā apgabaltiesā 2017.gada 27.oktobrī saņemts Biroja viedoklis (*lietas 147.lapa*), kurā norādīts, ka Birojs uzskata, ka ir pamats lemt par tiesvedības izbeigšanu, norādot, ka Birojs pieprasījumus adresējis zvērinātam tiesu izpildītājam R.Mežiņam kā valsts amatpersonai, lūdzot viņam sniegt informāciju par darbībām, kuras viņš veicis, pildot zvērināta tiesu izpildītāja amata pienākumus, nav pamata uzskatīt, ka Biroja lūgums sniegt informāciju ierobežo /pers. B/ cilvēktiesības, jo šādas informācijas sniegšana nav saistāma ar /pers. B/ cilvēktiesībām, zvērināta tiesu izpildītāja R.Mežiņa rīcība, ilgstoši nesniedzot Birojam informāciju, ir uzskatāma par ļaunprātīgu un kavē Biroju pilnvērtīgi pildīt savus uzdevumus.

[13] Apgabaltiesa konstatē, ka Biroja priekšnieka vietnieka 2016.gada 6.maija vēstulē Nr.1/2744 norādīts, ka pieteicējs ir iekļauts Tieslietu ministrijas valsts amatpersonu sarakstā kā zvērināts tiesu izpildītājs atbilstoši likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 4.panta pirmās daļas 21.punktam un ka /pers. B/ ir saistoši minētajā likumā valsts amatpersonām noteiktie pienākumi, ierobežojumi un aizliegumi. Biroja 2016.gada 8.jūnija vēstulē Nr.1/3516 norādīts, ka resoriskās pārbaudes ietvaros tiek veikta pārbaude par valsts amatpersonu, tostarp, /pers. B/ kā zvērināta tiesu izpildītāja darbības atbilstību likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" noteiktajiem ierobežojumiem un aizliegumiem.

[14] Saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumu Birojs ir tiešās pārvaldes iestāde, kas pilda šajā likumā noteiktās funkcijas korupcijas novēršanā un apkarošanā, tostarp, kontrolē likuma „Par interešu konflikta novēršanu

valsts amatpersonu darbībā" izpildi, kā arī citos normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto papildu ierobežojumu ievērošanu. Birojs korupcijas apkarošanā likumā noteiktajos gadījumos sauc valsts amatpersonas pie administratīvās atbildības un piemēro sodus par administratīviem pārkāpumiem korupcijas novēršanas jomā, kā arī veic izmeklēšanu un operatīvo darbību, lai atklātu Krimināllikumā paredzētos noziedzīgos nodarījumus valsts institūciju dienestā, ja tie ir saistīti ar korupciju.

Tiesu izpildītāju likums paredz, ka amata darbībā zvērināti tiesu izpildītāji ir pielīdzināti valsts amatpersonām. Tiesu izpildītāju likumā arī ir noteikts, ka izpildu lietu reģistra un tā programmnodrošinājuma īpašniece ir Latvijas valsts.

No minētā secināms, ka Birojs lūgumu sniegt informāciju ir adresējis zvērinātam tiesu izpildītājam kā valsts amatpersonai, turklāt kā norādīts Biroja vēstulē – resoriskās pārbaudes ietvaros.

[15] Saskaņā ar Administratīvā procesa likumu administratīvais akts ir uz āru vērsts tiesību akts un arī lēmums par amatpersonas vai iestādei īpaši pakļautas personas tiesiskā statusa nodibināšanu, maiņu, izbeigšanu un šīs personas disciplināro sodīšanu, kā arī cits lēmums, ja tas būtiski ierobežo amatpersonas vai iestādei īpaši pakļautas personas cilvēktiesības.

Apgabaltiesa nekonstatē, ka Biroja lūgums sniegt informāciju būtiski ierobežo zvērināta tiesu izpildītāja R.Mežiņa kā amatpersonas cilvēktiesības, jo izpildu lietu reģistra īpašniece ir Latvijas valsts un datu sniegšanas pienākums no reģistra nav saistāms ar /pers. B/ cilvēktiesībām. Apsvērums, ka informācijas sniegšana var potenciāli skart /pers. B/ tiesības uz aizstāvību, apgabaltiesas ieskatā, nav pamatots. Apgabaltiesa neatzīst, ka pieprasījums valsts amatpersonai sniegt datus, kas iegūti, tai pildot amata pienākumus, skar pieteicēja pamattiesības neliecināt pret sevi un pārkāpj tiesības uz taisnīgu tiesu.

Turklāt par administratīvo aktu nav uzskatāms starplēmums (tostarp procesuāls lēmums) administratīvā procesa ietvaros, izņemot gadījumu, kad tas pats par sevi skar būtiskas personas tiesības vai tiesiskas intereses vai būtiski apgrūtina to īstenošanu.

Apgabaltiesa no lietas materiāliem konstatē, ka Birojs atkārtoti un ar regularitāti reizi mēnesī ir lūdzis /pers. B/ sniegt informāciju no reģistra. Nekādi piespiedu līdzekļi, lai nodrošinātu lēmuma izpildi, kas būtu radījis konkrētu pieteicēja tiesisko interešu aizskārumu, piemēram, lūgums Tieslietu ministrijai piemērot disciplinārsodu, nav sekojuši. Tāpēc apgabaltiesa secina, ka atkarībā no procesa iestādē (dienesta pārbaude, administratīvā pārkāpuma process, kriminālprocess) šāds Biroja lūgums nav uzskatāms par situācijas galīgo risinājumu, t.i., šie informācijas pieprasījumi ir uzskatāmi par valsts pārvaldes iekšējiem procesuāliem lēmumiem.

Apgabaltiesa nekonstatē, ka Biroja informācijas pieprasījums būtu radījis būtisku pieteicēja cilvēktiesību aizskārumu. Apgabaltiesa arī no Biroja paskaidrojumiem konstatē, ka Birojs vāc informāciju saistībā ar iespējamu pārkāpumu, tomēr konkrēta lieta nav ierosināta, lai būtu aizsargājamas pieteicēja tiesības iepazīties ar lietas materiāliem, kas ierosināta attiecībā uz pieteicēju.

[16] Pamatojoties uz minēto, apgabaltiesa atzīst, ka pieteikums neatbilst Administratīvā procesa likuma 184.pantā minētajiem pieteikuma priekšmetiem un ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 282.panta 1.punktu tiesvedība administratīvajā lietā ir izbeidzama.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 1.punktu, 283.pantu un 316.panta $1.^1$ daļu Administratīvā apgabaltiesa

nolēma

izbeigt tiesvedību administratīvajā lietā, kas ierosināta, pamatojoties /pers. B/ pieteikumu par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2016.gada 1.aprīļa vēstulē Nr.1/1828, 2016.gada 6.maija vēstulē Nr.1/2744, 2016.gada 8.jūnija vēstulē Nr.1/3516 un 2016.gada 28.jūlija vēstulē Nr.1/4501 ietvertā informācijas pieprasījuma atzīšanu par prettiesisku, par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2016.gada 8.jūnija vēstulē Nr.1/3516 ietvertā atteikuma iepazīties ar lietu atzīšanu par prettiesisku.

Lēmumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā 14 dienu laikā no lēmuma noraksta saņemšanas dienas, iesniedzot blakus sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente U.Mihailova

Tiesneši V.Poķis

O.Priedītis